

СТЕНОГРАМА

громадських слухань щодо можливості продовження експлуатації ядерної
установки - енергоблоку №3 Рівненської АЕС

Дата проведення – 03.07.2018

м. Вараш, Рівненська обл.

Кількість зареєстрованих учасників – 191 осіб

Плачков Г. І.:

Доброго дня! Дякую всім, громадськості та колегам за присутність на громадських слуханнях щодо продовження терміну експлуатації енергоблоку №3 Рівненської атомної електростанції. Проектний термін експлуатації енергоблоку №3 РАЕС завершився 11 грудня 2017 року. Відповідно до статті 6 Закону України «Про порядок та прийняття рішення «Про розміщення, проектування та будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення», рішення щодо продовження терміну експлуатації існуючих ядерних установок та об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення приймається органом державного регулювання України з ядерної та радіаційної безпеки на підставі висновків державної експертизи з ядерної та радіаційної безпеки щодо внесення змін до ліцензії на експлуатацію ядерної установки або об'єкта, призначеного для поводження з радіоактивними відходами. У відповідності до загальних положень безпеки атомних станцій НПЗ062141/2008 затвердженим наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 19 листопада 2007 року №162 зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 січня 2008 року за №56/14747 рішення про експлуатацію енергоблоку у понадвстановлений проектний термін приймається Держатомрегулювання на основі результатів переоцінки його безпеки. За результатами розгляду колегії Держатомрегулювання 30 листопада 2017 року стану виконання робіт продовження терміну експлуатації енергоблоку №3 РАЕС, перше – внесено зміни до ліцензії серії ЕО №000944 на право здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки енергоблоку №3 ВП «Рівненська АЕС» щодо експлуатації енергоблоку №3 РАЕС у зупиненому стані з повним вивантаженням палива з активної зони реактора до приреакторного басейну витримки на період виконання необхідних організаційних та організаційно-технічних заходів для забезпечення можливості його довгострокової експлуатації. Друге – визначено умови поновлення експлуатації енергоблоку №3 РАЕС на енергетичних рівнях потужності. Третє – завершено розробку з урахуванням результатів державної експертизи з ядерної та радіаційної безпеки згідно з періодичною оцінкою безпеки. Четверте – виконання узгодженого з ДІЯРУ обсягу заходів із усунення або компенсації вимог, норм, правил та стандартів з ядерної та радіаційної безпеки Комплексної зведеної програми підвищення рівня безпеки енергоблоків АЕС, оцінка

сейсмостійкості елементів систем вентиляції, продовження строку експлуатації резервних дизельних електростанцій. В період з 04-08.06.2018 року проведено комплексне інспекційне обстеження готовності ДП «НАЕК «Енергоатом» ВП «Рівненська АЕС» здійснювати діяльність на результатах життєвого циклу «експлуатація ядерної установки енергоблоку №3 ВП «Рівненська АЕС» під час довгострокової експлуатації. Комісією ДІЯРУ встановлено: перше – ДП «НАЕК «Енергоатом» ВП «Рівненська АЕС» документи для внесення змін та переоформлення ліцензії серії ЕО №000944 10 грудня 2010 року на право провадження діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки енергоблоку №3 ВП «Рівненська АЕС» щодо готовності НАЕК «Енергоатом» до здійснення діяльності життєвого циклу «експлуатація ядерної установки енергоблоку №3 ВП «Рівненська АЕС» під час довгострокової експлуатації є достовірною та відображає фактичний стан справ. Друге – на момент перевірки встановлено фактичний стан справ, що ДП «НАЕК «Енергоатом» та ВП «Рівненська АЕС» не завершено виконання всіх запланованих в ППР 2017 року робіт, зокрема: заходів КзПБ технічного рівня безпеки, заходів, направлених на усунення компенсації відхилення від вимог НПА, заміну джерел нейтронів, капітальний ремонт щодо продовження терміну експлуатації дизель-генераторів РДЕС-31, 32 та іншого обладнання КзПБ. З метою залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, надання можливості вільного доступу до інформації про діяльність органів виконавчої влади ДІЯРУ з 12 червня до 12 липня 2018 року проводить публічні громадські обговорень щодо питання продовження терміну експлуатації установки енергоблоку №3 РАЕС. У відкритому доступі на сайті Держатомрегулювання розміщені матеріали комплексного аналізу безпеки енергоблоку №3 РАЕС, висновок державної експертизи КзПБ, акт комплексного інспекційного обстеження, матеріали оцінки впливу на навколишнє середовище Рівненською АЕС, звіт РАЕС про громадські слухання щодо безпеки продовження терміну експлуатації енергоблоку №3 РАЕС, Заява ДП «НАЕК «Енергоатом», проект рішення ДІЯРУ за результатами розгляду Заяви ДП «НАЕК «Енергоатом». Ключовим етапом ефективного діалогу зі суспільством є сьогоднішні громадські слухання, тому дякую усім, і бажаю успіху. Хочу передати слово президенту компанії ДП «НАЕК «Енергоатом», Недашковському Юрію Олександровичу. Дякую!

Недашковський Ю. О.:

Доброго дня всім! Шановні друзі, колеги, учасники громадських слухань! Перш за все, хотів би подякувати за вашу небайдужість до розвитку атомної енергетики України у питаннях функціонування незалежно від того чи являєтеся ви прихильниками чи ні. Я хочу нагадати – такі заходи, така акція, як громадські слухання мають на меті надати можливість усім задати запитання та отримати професійні відповіді. Я кілька слів скажу, чому ми тут

зібралися і, якому заходу присвячені сьогоднішні громадські слухання. Атомна енергетика в Україні не має потреби багато про себе розповідати. Вона займає ключову роль у забезпеченні енергетичних потреб нашої держави. Ви знаєте, що зараз ми виробляємо більше половини електроенергії, яка споживається в Україні, а особливо в напружені періоди, коли держава мала проблеми із постачанням вугілля антрацитової групи на теплові АЕС в першій половині минулого року наш виробіток електроенергії становив 68% від загальної частки. Ядерна енергетика забезпечила споживання електричної енергії відповідно до тих потреб, які були на той час, споживачі не відчували дефіциту електроенергії. Крім того, шановні колеги не потрібно забувати, що ціна на електричну енергію у 3,5 рази дешевша, ніж на теплову, на 20% дешевше, ніж гідроенергія. Сьогодні атомна енергетика являється найнадійнішим джерелом постачання електричної енергії, яка, у свою чергу, є найдешевшою екологічно чистою енергією. Саме робота атомної енергетики в Україні щороку запобігає викиду 117 млн. тон вуглекислого газу в атмосферу. Питання не лише у забезпеченні потреб народного господарства, питання ще й у тому, що атомна енергетика є найнадійнішою. Ці всі та інші факти привели до того, що у нещодавно прийнятій Урядом України Енергетичній стратегії України до 2035 року передбачається збереження на тривалий період цієї домінуючої частки атомної генерації у виробництві електроенергії в Україні. Основною метою є збереження існуючого на сьогодні парку реакторних установок – 15 ядерних енергоблоків, 4 з яких розташовані на майданчику РАЕС загальною потужністю 13580 мВт та підвищення їх рівня ефективності. Продовження терміну експлуатації на рівні держави затвердженої як стратегічна ціль, яка дасть можливість підготуватися до будівництва нових енергоблоків. Проектний строк експлуатації для енергоблоків України визначений на 30 років, що наразі є дуже консервативним підходом у ядерній галузі. Продовження терміну експлуатації можна умовно розділити на два напрямки, перший – це ресурсний, необхідно забезпечити ресурсами працездатності обладнання, яке буде у подальшому експлуатуватися, тобто заміна на сучасне, модернізоване обладнання: основне, насосне, арматурне, трубопровідне, кабельно-провідникова продукція, системи управління і контролю та багато ін. Другий напрямок стосується безпеки, в рамках якого необхідно виконати усі заходи, передбачені Комплексною зведеною програмою підвищення рівня безпеки енергоблоків АЕС та «постфукусімські» заходи, які враховують сумний досвід аварії на АЕС Фукусіма-Даїчі у 2011 році.

Що стосується Рівненської АЕС, енергоблок №3 Рівненської АЕС – це восьмий із 15-ти енергоблоків України, термін експлуатації якого на етапі продовження. РАЕС не лише врахувала весь попередній негативний і позитивний досвід продовження терміну експлуатації інших енергоблоків АЕС України, а продемонструвала кращі зразки підходів до вирішення даного питання. Безумовно, досвід РАЕС стане взірцем у питанні

продовження терміну експлуатації енергоблоків Компанії. Світова практика свідчить, що сьогодні існує можливість продовжувати строк служби ядерних установок до 80 років. Навіть прийнявши рішення про продовження терміну експлуатації енергоблоку №3 РАЕС на 20 років, через 10 років буде здійснено періодичну переоцінку стану його безпеки, замінено необхідне обладнання, яке буде цього потребувати та будемо приймати наступні рішення. Ми всі уважно вислухаємо ваші запитання в незалежності від того, якими вони будуть доброзичливими чи гострими. Дякую за увагу.

Плачков Г. І.:

Дякую, Юрію Олександровичу! Держатомрегулювання запросило вести наші громадські слухання голову громадської ради Держатомрегулювання Ярослава Олександровича Рожила, якому я передаю слово.

Рожило Я. О.:

Дякую, Григорію Івановичу. Перш за все, мене звати Рожило Ярослав Олександрович, я голова громадської ради Держатомрегулювання. Мене запрошено бути секретарем цих слухань, я хотів сказати пару слів про порядок проведення, регламент та відповідно далі буду давати слово тим, хто записався на виступ, якщо є ще бажаючі можете записатися на виступ. Ви можете зробити це у секретаріаті, потім буде обговорення – «питання-відповіді». Це буде з місць, будемо обмежуватись приблизно двома хвилинами на питання, дві хвилини на відповідь, щоб ми до пізнього вечора тут не сиділи. Давайте питання формулювати коректно. Попереджую, що ведеться аудіо запис громадських слухань, за результатами яких буде складено протокол громадських слухань, який буде оприлюднено на сайті Держатомрегулювання. Ще пару слів про Держатомрегулювання – це орган, який знаходиться на межі екологічної та енергетичної безпеки України, відповідно громадська рада у цьому органі створена із представників громадськості. Я є представником громадськості «Об'єднаний захист громадян». Питання можуть бути як в усній, так і в письмовій формі. У секретаріаті є бланки, ви можете питання записувати і у термін два тижні вони мають разом із протоколами та відповідями бути оприлюдненими на сайті Держатомрегулювання. Далі я передам слово тим, хто записався на виступ, перше слово у генерального директора РАЕС Павла Яремовича Павлишина.

Павлишин П. Я.:

Добрий день, шановні колеги, шановний Юрію Олександровичу, Григорію Івановичу, шановні ветерани енергетики, шановна громада Волинської та Рівненської областей, міста Вараша. Я хочу до вашої уваги запропонувати доклад, який відобразить історію та підсумки, що ми сьогодні зробили для того, аби продовжити термін експлуатації енергоблоку №3 РАЕС. Хочу сказати, що будівництво енергоблоку №3 розпочалося у лютому

1982 року. В експлуатацію він був уведений у лютому 1987 року. Як ви бачите на слайді, у 2017 році РАЕС виробила 19,8 млрд кВт годин електроенергії – це найбільший показник за всю історію РАЕС. Взагалі за всю історію експлуатації енергоблок №3 виробив 184,4 млрд кВт годин електроенергії. Якщо брати нашу частку в загальному виробництві електроенергії, то Рівненська АЕС займає 12,7% від усієї генерації. Передумовою продовження терміну експлуатації енергоблоку №3 були пріоритетним напрямком розвитку країни та передбачені Енергетичною стратегією України до 2035 року, яка сьогодні діє в нашій країні. Відповідно до чинного законодавства НАЕК «Енергоатом» 25 травня 2017 року подала до Держатомрегулювання України Заяву про внесення змін до ліцензії на право здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки енергоблоку №3 РАЕС» у зв'язку із забезпеченням безпечної та тривалої експлуатації енергоблоку №3 РАЕС. У Звіті з періодичної переоцінки безпеки (ЗППБ) енергоблоку №3 РАЕС, який відповідно до законодавства є обов'язковим додатком до Заяви, експлуатуючою організацією обґрунтована можливість безпечної експлуатації енергоблоку у понадпроектний період. Відповідно до НП 306.2.099-2004 «Загальні вимоги до продовження експлуатації енергоблоків АЕС у понадпроектний строк за результатами здійснення періодичної переоцінки безпеки» в звіті представлений аналіз безпеки енергоблоку з урахуванням фундаментальних принципів безпеки і факторів безпеки, які, відповідно до рекомендацій МАГАТЕ, підрозділяються на 14 факторів безпеки і комплексний аналіз безпеки. Всі ці фактори позначені на цьому слайді. Якщо казати, то вже частково за результатами аналізу безпеки першого спектру імовірнісного аналізу безпеки 1-го рівня значення частоти пошкодження активної зони задовольняє критерію безпеки – ЧПАЗ $<1E-04$ 1/рік. Яке значення має енергоблок №3 вказано нижче, а також частота граничного аварійного викиду задовольняє критерію безпеки – ЧГАВ $<1E-05$ 1/рік по блоку №3. Рівень безпеки енергоблоку № 3 РАЕС не нижче встановленого нормами і правилами з ядерної та радіаційної безпеки, згідно з розрахунками виконуються критерії безпеки для діючих енергоблоків і частота важкого пошкодження активної зони не більше 10^{-4} на реактор за рік; частота граничного аварійного викиду радіоактивних речовин у навколишнє середовище не більше 10^{-5} на реактор за рік. Яка економічна доцільність реалізації всіх заходів? Продовження строку експлуатації, як ми бачимо на цьому слайді, що за результатами питомих витрат на продовження експлуатації для енергоблоку №3 склали приблизно 117\$ на кВт встановленої потужності АЕС. Всього коштів ми витратили трошки більше 3 млрд гривень. І у стовпчиках ви бачите на КзПБ скільки коштів на розрахунки, також кредитні кошти ЄБРР і заходи продовження терміну експлуатації капітального характеру. Якщо порівнювати для прикладу, орієнтовні витрати на будівництво нового енергоблоку за міжнародною практикою сьогодні складають приблизно 6-9 млрд \$. А ще потрібно врахувати витрати на час та

роботу. Тому наш блок на сьогодні обходиться менше 2% від вартості будівництва нового енергоблоку.

Оцінка технічного стану обладнання, будівель і споруд. Для підтвердження можливості безпечної та ефективної експлуатації енергоблоку у понадпроектний термін ми виконали повний комплекс робіт із оцінки технічного стану обладнання, трубопроводів, будівель, споруд і будівельних конструкцій. Розроблено 54 програми оцінки технічного стану. Узгоджені з Держатомрегулювання всі необхідні 45 рішень щодо продовження терміну експлуатації за результатами виконаної оцінки технічного стану, причому обладнання та трубопроводів були обстежені – 579 позицій, будівельних конструкцій будівель та споруд – 18 позицій. Якщо говорити про сейсмостійкість, то виконані роботи з оцінки сейсмостійкості трубопроводів, повітропроводів та будівельних конструкцій для трубопроводів – 282 позиції, для повітропроводів – 18 позицій, для будівель та споруд – 9 позицій. Усі Звіти з виконання заходу погоджені з Держатомрегулювання України.

Робота з кваліфікації обладнання на «жорсткі» умови навколишнього середовища і сейсмічні впливи виконувалася з 2011 по 2018 роки. Ми виконували, ми досить довго готувались. Також провели кваліфікацію обладнання на «жорсткі» умови навколишнього середовища виконана для 1334 одиниць обладнання та для 4282 одиниць обладнання виконана кваліфікація на сейсмічні впливи. Хочу сказати, що Звіти з виконання погоджені з Держатомрегулювання України і на сьогоднішній день ці питання закриті. Якщо говорити про підвищення безпеки енергоблоку №3, то всього, ви бачите на цьому слайді було заплановано 96 заходів. Із них ми вже на сьогодні виконали 59 заходів в повному обсязі, 16 заходів КзПБ, запланованих до закінчення ППР-2017 в повному обсязі, перебуває в завершальній стадії. Виконання вже завершені у фізичному обсязі 9 заходів, виконуються перевірки та випробування, по 7 заходах роботи виконуються згідно графіку ППР. Виконано поетапно і це узгоджено з Держатомрегулювання 6 заходів КзПБ, запланованих до закінчення в ППР-2017 поетапно, перебуває в завершальній стадії, вже завершені у фізичному обсязі 6 заходів, виконуються перевірки та випробування, по 10 заходах роботи виконуються згідно графіку ППР. Також я хочу сказати, що в нас є 5 заходів, які ми виконаємо після ПТЕ, вони узгоджені з Держатомрегулювання, у тому числі виконуємо План по завершенню ППР-2017. В повному обсязі ми виконуємо 16 «постфокусімських» заходів. План до продовження терміну експлуатації – 13, з них вже виконано 10, поетапно виконуємо 3, з яких вже виконано 1. Ми знаходимося сьогодні у графіку ППР і у нас немає сумнівів, що все буде реалізовано повністю.

Тепер хочу більш детально розповісти про заходи капітального характеру з підвищення безпеки. Перше – ми закінчили виконання заходів підживлення і охолодження басейну витримки, підживлення парогенераторів в умовах знеструмлення АЕС, забезпечення працездатності споживачів системи технічної води групи «А» при зневодненні бризкальних басейнів. На

слайді ви бачите ось ці установки. На сьогодні вони установлені та пройшли випробування. Далі ми провели захід з модернізації системи нормальної експлуатації важливих для системи безпеки реакторного відділення, це програмно-технічний комплексний реакторного відділення. Цей захід закінчено й триває повне налагодження обладнання. Заходи капітального характеру та модернізація системи управління дизель-генераторної станції. Були замінені системи. Ці три системи ДГС були замінені: системи управління. Усі вони сьогодні знаходяться в режимі «чергування». Закінчені всі роботи по двох системах безпеки. Вже ми маємо листи узгодження Держатомрегулювання і одна система безпеки, всі документи знаходяться на узгодженні. Також ми виконали захід з модернізації системи нормальної експлуатації важливої для безпеки турбінного відділення. Повністю замінено все обладнання ПТК СНЕ, реакторного відділення, замінено та введено в експлуатацію. Сьогодні все обладнання у роботі. Цей захід вважається виконаним та підтвердженим Держатомрегулювання. Наступний захід – це модернізація системи радіаційного контролю АЕС. Ми ввели в експлуатацію і вже закінчуємо систему радіаційного контролю РАЕС. Ви бачите на слайді. Також до закінчення заходу 14406 «Модернізація систем автоматичного та хімічного контролю 1 та 2 контурів. Удосконалення і автоматизація водно-хімічного режиму 1 та 2 контурів». Ми повністю перейшли на автоматизований контроль хімії 1 та 2 контурів.

Наступний захід – це забезпечення аварійного електропостачання в умовах тривалого повного знеструмлення АЕС. Це «постфукусімський» захід. Станція була забезпечена новим обладнанням. Це мобільні дизель-генераторні установки, які вже розміщені на енергоблоці №3. Виконані усі необхідні підключення, система введена у роботу. Дуже великий і необхідний для нас захід, тому що ми мали досить велику кількість відмовлень – це заміна вимикачів 6 кВ в каналах системи безпеки та на системах важливих для безпеки, загальностанційних та блокових схемах власних потреб. Усі вимикачі замінені, триває налагодження схем. Також хочу відзначити, що ми виконали захід 15204 «Модернізація схем релейного захисту та автоматики системи живлення власних потреб 6 кВ». Цей захід до кінця ППР-у буде завершено.

Наступний захід – це «Модернізація системи, важливої для безпеки з заміною електродвигунів 6 та 0,4 кВ». Цей захід ми виконали на усіх трьох системах заміни насосного обладнання в період ППР, а також електродвигунів. На усіх системах обладнання вже працює. «Модернізація силових та керуючих герметичних проходок через контаймент». Сьогодні ми виконали заміну 278 гермопроходок на проходки з більш високими показниками надійності, а саме терміном експлуатації 30 років. Захід, який ми виконали – це «Оснащення енергоблоків ВП АЕС системами дистанційного контролю зусиль в арматурних канатах системи попереднього напруження захисної оболонки» – це дуже непростий захід і було багато постачальників, але вийшли сьогодні на досить гарне технічне рішення і цей

захід сьогодні виконаний. Наступний захід «Розробка і впровадження заходів щодо зниження концентрації водню в герметичній оболонці для запроектованих аварій». Це «постфукусимський» захід, який для РАЕС необхідний. На сьогоднішній день виконується, вже встановлено 104 допалювачі водню на енергоблоці №3. Захід «Оснащення стаціонарними установками автоматичного газового пожежегасіння приміщень АЕС, що містять електричне та електронне обладнання». По гермооболонці до початку пуску блоку цей захід буде повністю реалізовано.

Тепер я хочу зупинитись на моніторинзі навколишнього середовища. Навколо Рівненської АЕС радіаційний контроль довкілля проводиться в 42 населених пунктах зони спостереження в радіусі 30 кілометрів від РАЕС. З 2007 року проводиться безперервний контроль радіаційного та метеорологічного стану за допомогою системи автоматизованої системи контролю радіаційної обстановки (АСКРО), вона оснащена найсучаснішим обладнанням. До складу АСКРО входить 15 автоматизованих постів контролю навколишнього середовища. І та громада, яка живе в 30-км зоні бачить ці пункти. Інформація про радіаційний стан в зоні розташування розміщується на нашому інформаційному сайті РАЕС і до цієї інформації має доступ будь-яка людина нашої країни. Якщо говорити про дози опромінення, то вони не перевищували допустимих. Вони у сотню разів нижче за встановлені Міністерством охорони здоров'я України. Ви можете бачити на слайдах. З 2008 по 2017 роки всього 0,38% склало від допустимого.

Хімічний контроль довкілля. РАЕС здійснює постійний моніторинг об'єктів навколишнього середовища за 51 показником: поверхневі води р. Стир, зворотні води, вплив на атмосферне повітря, вода спостережних свердловин, ґрунти в районі видалення відходів. Це досить серйозний контроль, яким займаються відповідні служби. По виробничо-господарській діяльності за період експлуатації енергоблоку №3 та усієї АЕС в цілому не викликала змін та погіршення стану довкілля.

Для удосконалення існуючої системи поводження з радіоактивними відходами виконані роботи по створенню комплексу з переробки радіоактивних відходів. Завершено будівництво та отримано окремий дозвіл Держатомрегулювання на введення комплексу з переробки радіоактивних відходів в експлуатацію. На цьому слайді представлені: сіра лінія – до введення комплексу, а червона лінія свідчить про проектні обсяги. Синя лінія показує, як ми з роками зменшуємо кількість відходів. Приблизно до 2055 року проектне завантаження буде знижено.

На сьогоднішній день на належному рівні підтримання аварійної готовності та реагування. Рівненська АЕС регулярно проводить протиаварійні тренування, під час яких відпрацьовуються практичне виконання заходів з локалізації та ліквідації. Також на сьогоднішній день на РАЕС діють кризові центри. Внутрішній кризовий центр розміщений на промисловому майданчику в захисній споруді. Зовнішній розміщений в м. Вараш – захисна споруда центрального пункту контролю. Також на РАЕС

для захисту персоналу від негативного впливу є достатня кількість сховищ, які забезпечені усім необхідним обладнанням, запасами харчування, одягом і усім необхідним для існування у таких умовах.

Для забезпечення в аварійних ситуаціях безперебійного постачання охолоджуючої води та електроенергії для потреб станції придбано 7 мобільних насосних установок та 4 мобільних дизель-генераторних станцій. Усі мобільні установки розміщені на майданчику РАЕС, можуть під'їжджати до будь-якого енергоблоку у випадку аварійної ситуації.

Громадські слухання. Відповідно до вимог та положень чинного законодавства, управління інформації та зв'язків з громадськістю РАЕС у період з січня по травень 2018 року у населених пунктах зони спостереження проведено зустрічі з громадськістю та громадські слухання з питань ПТЕ блоку №3, в яких взяли участь жителі 109 населених пунктів. Загалом проведено 12 зустрічей з громадськістю у міських, сільських, селищних та районних радах, якими охоплено 1028 осіб.

Ще хочу сказати про соціальні аспекти нашої станції. Відповідно до закону «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» на регіон розташування РАЕС щорічно виділяється субвенція на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке мешкає у зоні спостереження РАЕС. З 2010 року для зони спостереження РАЕС ця сума склала 185,7 млн. грн. Грошові кошти субвенції використовувались на будівництво та ремонт закладів освіти, здоров'я, культури, котелень, вуличного освітлення, ремонти захисних споруд цивільного захисту/оборони тощо. На цьому слайді ми бачимо, які кошти виділялись по кожному району. Самими значними об'єктами, куди спрямовувалися кошти, стали Володимирецька центральна районна лікарня, Мульчицька та Озірецька загальноосвітні школи. У місті-супутнику РАЕС на гроші субвенції в загальноосвітній школі №4 обладнано кабінет цивільного захисту.

З 4 по 8 червня 2018 року на нашому майданчику комісія Держатомрегулювання провела інспекційне обстеження енергоблоку №3 щодо його готовності здійснювати діяльність під час довгострокової експлуатації. У комісії, окрім представників Держатомрегулювання, взяли участь фахівці: Державного науково-технічного центру з ядерної та радіаційної безпеки; Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Національної гвардії України, Державної екологічної інспекції у Рівненській області. Результати обстеження показали, що усі заплановані роботи в рамках ПТЕ енергоблоку №3 виконуються на високому рівні, переважна їх більшість наразі виконана. За результатами проведеного комплексного інспекційного обстеження, 12 липня поточного року Держатомрегулювання ознайомить громадськість зі змістом проекту рішення про продовження терміну експлуатації та внесення змін до нашої ліцензії здійснювати діяльність «експлуатація ядерної установки енергоблоку №3 Рівненської АЕС». На цьому я хотів би завершити свою доповідь. Ми будемо і надалі з

моїми колегами відповідати на запитання, які ви сьогодні задасте. Дуже дякую за увагу.

Рожило Я. О.:

Дякую, Павло Яремович! Тепер у мене записано а даний момент ще три чоловіки на доповіді. Хотів би відзначити, що сьогодні у нас 157 чоловік зареєстровано. З приводу доповіді Павла Яремовича я хотів тут сказати, що цікавим фактом є те, скільки коштів витрачено. Хочу зауважити, що попередні два блоки не включали «постфукусімські» заходи, то відповідно тут кошти були витрачені, у тому числі, й на підвищення безпеки у зв'язку із тим досвідом, який людство набуло у 2011 році. Наскільки я зрозумів, з тих доступних даних вийшло навіть дешевше, аніж у попередні роки. Тепер у мене записано три чоловіки на виступ, давайте дамо їм слово, мабуть обмежимо виступ 10 хвилинами. Значить Жданюк Степан Іванович, депутат міської ради міста Вараш, підходьте, будь ласка.

Жданюк С. І.: Доброго дня, шановна президія, шановні присутні! Подивившись звіт генерального директора станції про факти робіт на енергоблоці №3 і, знаючи, який був стан блоку на момент пуску, бо я ж брав участь у пуску блоку, певен, що заходи виконані достатньо. В тому немає жодного сумніву, що блок став безпечнішим. Тим більше, що нині інші вимоги до безпеки, вони значно вищі, але я користуючись нагодою хочу зупинитись на іншому. Адже ми розуміємо, що пуск блоку передбачає певні соціальні гарантії, як наголошував Павло Яремович щодо закону «Про використання ядерної енергії та радіаційної безпеки» передбачено фінансування населення, яке проживає у зоні спостереження, як плату за ризик. Ми маємо також свої питання, адже всі пам'ятаємо, коли здавався блок №4 було передбачено ряд соціальних об'єктів, на які було передбачено кошти. Після того як здався блок ми і міська рада погоджували список соціальних об'єктів та підписували угоду з ДП «НАЕК «Енергоатом». І коли підписувався акт здачі енергоблоку №4 були висунуті певні зауваження, що були затверджені головою адміністрації, туди ж внесли усі об'єкти, які мали будуватись до пуску блоку №4. 14 грудня 2005 року була проведена нарада у міністра палива і енергетики на нашому майданчику, де відмічено про те, що представники міськради відмовились підписувати акт приймання в експлуатацію до врегулювання питання по завершенню будівництва цих споруд. Віталій Магдич, Олександр Бобрик та Юрій Недашковський підписали зобов'язання ДП «НАЕК «Енергоатом» добудувати зазначені соціальні споруди. Ми зрозуміли, що не все залежить від НАЕК «Енергоатом», а так чекаємо підписання двох документів, які лежать в Кабміні про індексацію вартості даних будівель та добудови соціальних об'єктів згідно з термінами. Тому хотів би звернутися до президії та усіх присутніх з проханням підтримати та посприяти у вирішенні цих наболілих питань. Допомогти завершити будівництво соціальних об'єктів в місті, адже

це неприємне видовище, коли поліклініка впродовж 14 років, як і школа стоїть недобудована і руйнується. Також необхідно добудувати ті вулиці, які знаходяться на балансі РАОЕС, адже місто не може їх утримувати, а вони вже давно потребують ремонту, а атомна станція не може їх відремонтувати через недостатнє фінансування соціальної сфери регулюючим органом. Закон «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» передбачає закладення цих коштів у тариф для завершення недобудованих соціальних об'єктів. Ми маємо напрацьовані пункти для протоколу. Озвучували свою позицію на громадських слуханнях. Хотіли б, щоб обласна адміністрація, міська рада та НАЕК «Енергоатом», які мають прямий вихід на міністра, Верховну Раду та інші органи це питання пролобіювали. Адже, коли здавався блок №4 учасниками нарад були і міністри, і облрада, і район і спільно розробляли схему. А взагалі я хочу сказати, що я сьогодні буду підтримувати продовження терміну експлуатації енергоблоку №3, адже ми всі розуміємо, що це стратегічно важливе рішення для країни.

Рожило Я. О.:

Дякую, Степан Іванович! Можливо у Юрія Олександровича є якісь коментарі?

Недашковський Ю. О.:

Так, звичайно. Я хотів би подякувати Степану Івановичу, ми з ним разом пам'ятаємо, жива історична пам'ять. В мене збереглась та ручка, якою я підписував документ. Я ніколи не відмовляюся від того, що підписував. Дійсно кошти на ці об'єкти у момент підписання ще виділялись. Державною процедурою було затверджено так, що з початку фінансувався пусковий комплекс, а потім йшли об'єкти соціального призначення. Частина із цих соціальних об'єктів ми встигли профінансувати, а далі атомна енергетика використовувалась як стримуючою для зростання тарифів і балансувала на зростанні тарифів генерації. А останнім часом такі кошти взагалі не передбачались на фінансування об'єктів соціального спрямування. Не кажу, що ця ситуація є безнадійною, вона має бути вписана в протокол громадських слухань і ми будемо до цього питання, звичайно ж, повертатись. 12 липня відбудуться слухання щодо питання взаємодії із територіальними громадами. Це буде одним із основних питань. Окрім того, буде розглядатись питання надання субвенцій для ОТГ. Енергоатом справно сплачує копійка до копійки усі, що нараховується від виробітку електроенергії, ми перераховуємо відсоток до державного бюджету. Без цього неможливий подальший розвиток атомної енергетики, адже держава не виконує, взятий на себе обов'язок перед населенням, що проживає у зоні ризику, відповідно до Віденської конвенції з ядерної безпеки у питаннях фінансування. На жаль, сплачені кошти у держбюджет, не повертаються на місця у вигляді субвенцій, тому ми порушимо питання про внесення змін до бюджетного кодексу. Тепер стосовно іншого питання. З 1 липня наступного року

Енергоатом виходить на новий ринок електроенергії, можливо тоді у нас будуть більш розв'язані руки, щоб вирішувати подібні питання з громадами.

Рожило Я. О.:

Дякую, Юрію Олександровичу. Зі свого боку хочу додати, що громадська рада Держатомрегулювання також півроку тому підключилася до вирішення даних питань, адже дійсно НКРЕКП намагається врізати тарифи Енергоатому у той час, як інші генерації мають зовсім інший тариф. Це мабуть йде на найвищому рівні розподіл коштів. Дякую! Давайте тепер разом запросимо Бобрика Олександра, депутата Володимирецької районної ради. Вам слово на хвилину 10. Думаю вистачить.

Бобрик О. О.:

Шановна президія, шановні активісти і небайдужі до того, що відбувається в нашому колі. Я не буду зупинятися на тому, що сказав Степан Іванович, але зупинюся на іншому, яке нині вважаю є вкрай необхідним до обговорення. Я також думаю, що мало в кого є сумніви з приводу заходів безпеки, які зроблені на РАЕС для того, щоб збільшити термін експлуатації, але все-таки, враховуючи ті аварії, які відбувалися в світі у розвинутих країнах, як Франція, Великобританія, Фукусіма та наш Чорнобиль бачимо, що від цього не застрахований ніхто. Тому хотілося б за такий підвищений ризик мати якісь відчутні пільги або тарифи у зоні спостереження. Хотілося б у час продовження терміну експлуатації, щоб зробилися такі пільги для населення. Такі пільги треба зробити не лише для населення, а й для бізнесу, так як у нас підприємств особливо немає, на 94% район дотаційний. Якби була така пільга для підприємств, то і більше людей вкладало грошей у бізнес. Я вважаю, що необхідно зважити на ці пропозиції і включити їх у протокол. Наша районна рада подавала декілька таких звернень, на які отримала зовсім нечітку відповідь, по типу хай краще пропадає, ніж дамо. Років 10-15 років тому, коли вводився енергоблок №4, йшла мова, що електроенергія буде дешевшою, а зараз ми бачимо, якщо користуватись дровами чи брикетом, то все одно електроенергія для нас не доступна, як для людей, які отримують середню заробітну плату. Тому я вважаю, що у нас такі проблеми є.

Рожило Я. О.:

Дякую, Олександр Онуфрійовичу! Думаю, що у Юрія Олександровича є коментарі.

Недашковський Ю. О.:

Дякую за порушені питання. Ми знову ж таки про них знаємо, хочу сказати, що Енергоатом відповідає на усі запити, які до нього надходять. Ми з'ясуємо питання щодо вашої інформації по запитам. Тепер стосовно порушених питань по суті, їх можна розбити на два блоки. Перший блок –

пільги. Енергоатом зацікавлений, щоб регіони, в яких розташовані атомні електростанції мав пільги на електроенергію, проте, на жаль, це не компетенція Компанії. Це швидше за все, законодавство, відповідно компетенція політиків, які повинні реалізовувати накази, які дає їм їхня громада. Ми тільки підтримаємо. Авторитетно заявляю, що усі подібні пропозиції НАЕК «Енергоатом» завжди підтримував у питаннях соціально-економічної компенсації. На жаль, ці законопроекти, які були розроблені, у тому числі, й за участю фахівців НАЕК «Енергоатом» лежать не розглянуті у Верховній Раді. Другий блок – із наступного року це стане нашою каденцією, ми зацікавлені, щоб у нас був стабільний споживач, який буде купувати нашу електроенергію. Інші моделі ринку це виключають. Під час зустрічей з громадами ми чуємо багато подібних питань, але їх необхідно диференціювати, тому що ці питання адресовані не енергогенеруючій компанії, а в адресу енергопостачальника – компанії, яка доводить електроенергію до кінцевого покупця. Треба розуміти, що в нинішній ситуації ми не можемо нічого змінити, але з приходом нового енергоринку ми будемо працювати напряму із місцевими об'єднаними територіальними громадами. Нам необхідно, щоб, коли увійде нова модель енергоринку, її знову штучно не спотворили і вона працювала на благо та виконання соціально-економічних завдань. Сподіваємось, що ви із наступного року станете нашими покупцями, для яких ми чесно продаватимемо електроенергію, а ви будете вчасно здійснювати оплату.

Рожило Я. О.:

Дякую, Юрію Олександровичу! Павло Яремович.

Павлишин П. Я.:

Я хотів сказати відносно пільг. Є така інформація, я думаю ви про неї знаєте, що на сьогоднішній день є пільги для 30-км зони на 30% у зоні спостереження електроенергія дешевша. Це перше. Що стосується нічного тарифу. Ми маємо всі розуміти, що користуючись нічним тарифом, а він сьогодні є, то він набагато дешевший, але населенню необхідно поставити лічильники. Багато, хто не хоче цього робити, але значно економить кошти, користуючись цією пільгою. Ви можете налаштувати навіть так, щоб у вас працювала електроенергія лише вночі, люди мають про це знати. Крім того, від нас це не залежить. Дякую!

Рожило Я. О.:

Дякую, Павле Яремовичу. Репліку? Якщо коротко, то можна.

Бобрик О. О.:

Павле Яремовичу, в мене якраз є лічильник і це говорю чисто по собі, незважаючи на те, що люди є ще у складнішій ситуації. Що є тих пільгових 100 кВт?

Павлишин П. Я.:

Я вас розумію, я не кажу, що У мене теж такий лічильник стоїть. Я розумію, що ця пільга не така велика як хотілося, але вона сьогодні вже є, розумієте? Вона все-таки дає своє. Крім того є ще 30% для зони спостереження.

Бобрик О. О.:

Але відчуття такого немає. Якщо говорити про нічний тариф, то він діє по всій Україні. Ми спілкуємось з людьми і бачимо, що цього не вистачає. Дякую!

Рожило Я. О.:

Дякую, Олександрє Онуфрійовичу! Ми вас почули. Навіть по тому зверненню, яке ви надавали в обласну та районну ради переадресуйте його до Верховної Ради України та НКРЕКП. Це абсолютно правильна підстава. Це рішення не приймає Енергоатом, тому, якщо у вас є свій депутат, це з ним і треба погоджувати такі рішення. Дякую, давайте послухаємо Ліндюка Андрія Олександровича Волинської районної держадміністрації. 10 хвилин.

Ліндюк А. О.:

Шановна громадо, шановні учасники громадських слухань! Насамперед я не буду повторювати питання, які вже піднято, вони також стосуються нашого району. Розуміємо, що атомна станція не вирішує їх, але ми повинні відмітити дані питання. Хочеться відмітити, що громадські слухання, які відбулись у нас і в районі, і у населених пунктах. Вони дали і дають свій позитивний ефект. Я думаю, що в 30-км зоні завжди спокійніше ставились до атомної станції, порівняно з іншими районами, і це дійсно так є. Тим більше громадськість ніколи не була стримуючим чинником проти атомної енергетики. Те, що згадувалось сьогодні кілька разів про енергоринок та закон, який вступить в силу через рік, ми повинні розуміти, що там може так статися, що в принципі ніяких пільг не буде і не буде мати ніякого значення, чи живемо ми в 30-км зоні, чи ми живемо за 200 км від АЕС. Тому треба вже зараз зробити якісь запобіжники, адже потім споживач буде однаковий по всій Україні. Якось це треба враховувати, щоб ми не втратили і цих 100 кВт, хоч вони й ніщо. Друге – сьогодні говорилося про кошти на соціальне. Наприклад, є відступні шляхи для евакуації на території нашого району. Сьогодні ці дороги у жахливому стані і не ремонтуються, тому у цій ситуації НАЕК «Енергоатом» необхідно підключатися до лобіювання ремонту шляхів, які є евакуаційними. Субвенціями нас недофінансували кілька останніх років, а це значний кусок фінансів. Крім того, наші пропозиції щодо освоєння даних коштів не враховується. Ми думаємо, що ви нас почули і зрозуміли, адже ми кожен раз наголошуємо на одних і тих же питаннях. Ми підтримуємо продовження терміну

експлуатації, адже впевнені, що на сьогоднішній день інституція екологічного моніторингу навколо станції на належному рівні, тому нам за що хвилюватись.

Рожило Я. О.:

Дякую, Андрій Олександрович! Павло Яремович.

Павлишин П. Я.:

Я хочу сказати, що ці порушені питання, вони дійсно для нас так само болючі, тому що наш персонал, ми всі, наші постачальники їздять по цим дорогам і на сьогоднішній день, насправді, за 26 років, скільки я працюю на РАЕС я ще не бачив такого стану доріг, який є в нас. Лише співпрацюючи разом, ми зможемо порушувати ці питання в районній раді, в області, а область у Верховній Раді, тоді виходити на деякі постанови та пропозиції. Я згоден з вами, що ці кошти, по-перше, треба контролювати, як вони виділяються, про це казав Юрій Олександрович, не зрозуміло, чому вони не всі сьогодні доходять до районів і, наскільки мені відомо, там так само дуже просто розприділені, але це вже на рівні області має бути. Якщо говорити, чи можливо ремонтувати дороги, я вважаю, що їх можливо ремонтувати, але ми готові разом сісти і підготувати необхідне звернення з точки зору юридичної у всі інстанції, які нам на сьогодні відомі, і все ж таки запропонувати порушені питання. Давайте разом це робити, дуже дякую!

Рожило Я. О.:

Дякую, Павло Яремович! Тепер, якщо більше немає зареєстрованих на виступ пропонується перейти до обговорень. Давайте регламент буде таким, ви піднімаєте руку, вам дають мікрофон і дві хвилини лаконічно формулюєте питання. Ми без проблем висвітлимо його зараз, або принаймні, якщо це буде складно, то внесемо його в протокол, а відповідь надасть ДІЯРУ. Буде надано письмову відповідь. Не забувайте вказувати також координати. Чи є в когось запитання в залі? Піднімайте руку і представляйтесь.

Веремчук Л. М.:

Депутат Маневицької райради Людмила Веремчук. Брала участь у громадських слуханнях у Маневичах і ті пропозиції, які були мною висвітлені, враховані у протоколі. Рівненською атомною вони вже частково озвучені. На сесії районної ради ми підняли звернення до НАЕК «Енергоатом» і депутатів від Волинської області, їх у нас п'ять, про те, щоб збільшити ліміт до 400 кВт год. Хоча ми це все робили вже неодноразово, але сьогодні, користуючись нагодою, що є керівник НАЕК «Енергоатом», Юрій Олександрович, хотілось б ще раз озвучити ці питання щодо пільгових кіловат і, щоб вони все ж таки були озвучені на комітетських слуханнях, адже це одна з можливостей донести проблему до урядових інстанцій, які встановлюють ці нормативи. Це і збільшення ліміту, ми знаємо, що ми

користуємось тарифом 1,7, щоб він залишився і у новому законі для 30-ти км зони. Ще одна з пропозицій – державне медичне страхування населення зони спостереження. Хочеться, щоб усі всі пропозиції були враховані.

Ще одне питання, що стосується нашого регіону, зони спостереження. Воно стосується інформаційного блоку. У свій час у 2010-2011 роки був підписаний спільний проект, тоді ще працював фонд місцевого самоврядування, з РАЕС, Кузнецовською, Володимирецькою та Маневицькою радами, щодо проекту ТРК «Бурштиновий шлях». Мета цього проекту – інформування населення зони спостереження. Він був успішно реалізований, було придбано обладнання, всі умови проекту були виконані, «Бурштиновий шлях» працював. На сьогодні цей проект не працює, але обладнання залишилось і можливості приймати сигнал теж залишились. І хотілося б, можливо не на цьому рівні це вирішується, але за підтримки «Енергоатома», щоб цей проект залишився. Сьогодні існує прописна істина: «Хто володіє інформацією, той володіє світом». Ми готові, ми обговорювали це неодноразово з Маневицькою РДА, щоб цей проект працював надалі. Тому звертаюся до колег та РАЕС все зробити, щоб ТРК працювало.

Рожило Я. О.:

Дякую, тут аж три запитання, Юрій Олександрович дасть коментар на першу частину, на решту відповість Павло Яремович.

Недашковський Ю. О.:

Я все записав.

Павлишин П. Я.:

Хочу сказати, що «Бурштиновий шлях» потрібен, П'ять років тому ми започаткували цей проект, на сьогоднішній день міська рада міста Вараш від нього відмовляється. В мене було декілька нарад впродовж цього місяця щодо цього питання. Ми майже його вирішили, ТРК буде працювати та фінансуватись РАЕС. Це радіо має виконувати функцію інформування населення на випадок евакуації.

Рожило Я. О.:

Наступне питання.

Маслов О. А.:

Неработящие пенсионеры. Маслов Александр Анатольевич. Подробнее расскажите о финансовом состоянии ГП НАЭК «Энергоатом» и Ровенской АЭС. Сколько мы должны и сколько нам должны. Это вопрос первый и второе – Верховная Рада собирается принять закон об абонентской плате за горячую и холодную воду. Что такое абонентская плата? Воду не брал, а абонентская плата пришла. По горячей воде такое уже было – отменили. Просьба как-то выразить протест по этому вопросу.

Рожило Я. О.:

Дякую за запитання, сюди треба запрошувати ще й представника НКРЕКП. Юрій Олександрович, чи можете Ви прокоментувати це питання?

Недашковський Ю. О.:

На жаль, останнє запитання не в моїй компетенції. Ми вимушені залучати кредити короткострокові та довгострокові для стабільної роботи Компанії, ми зобов'язані забезпечувати безпеку наших об'єктів. Частково це закладено в тарифі, частково це гроші фінансових організацій. Але ще раз повторюю, коли ми запрацюємо в новій моделі енергоринку ми зможемо працювати більш гнучко, фінансувати всі наші виробничі програми, проводити будівництво, наповнювати фінансовий та соціальний пакет.

Рожило Я. О.:

Тут ще було запитання.

Лепуга Ф. І.:

Лепуга Федір Іванович, сільський голова с. Кідри. На той час площа села Кідри була 14 га, на даний час –34,6 га і майже більше половини території входить до 30-км зони. Пропозиція сільського голови, щоб село повністю входило до зони спостереження РАЕС.

Рожило Я. О.:

Дякую.

Павлишин П. Я.:

Дуже дякую за запитання. Ми вже з Вами про це говорили неодноразово. Вихід з цього положення – ряд звернень з юридичною підтримкою. Але це, на жаль, не в компетенції РАЕС. Я розумію, що село розрослося, я раджу звертатись до обласної та Верховної рад, щоб це питання звучало на усіх рівнях. Дякую.

Недашковський Ю. О.:

Доповню. Це питання не лише зони спостереження РАЕС, а й інших майданчиків. Законодавством встановлено процедуру, яким чином встановлюється зона спостереження.

Рожило Я. О.:

Дякую. Далі питання. Представтесь.

Лящук О. О.:

Громадська організація «Екоклуб», місто Рівне, Ольга Лящук. Багаторазово з'являлись повідомлення, що атомна станція змушена зменшувати потужність у зв'язку із нестачею води для охолодження. Я хотіла б запитати, яким чином станція вирішується ця проблема, враховуючи те, що у 2017 році депутати з Волині не відвели землю для спорудження додаткової гідротехнічної споруди.

Рожило Я. О.:

Павло Яремович, Ваш коментар.

Павлишин П. Я.:

Дуже дякую за запитання, адже воно для нас принципово болюче. Два роки тому, коли були проблеми із засухою, рівень води річки Стир знижувався. Але жодного разу ми не знижували потужність станції, тому, що нам цієї води вистачало. Ми розуміємо, що існують прогнози, тому зараз станція розробляє проект і ми подали заявку на те, щоб нам відвели все ж таки землю, щоб ми могли контролювати рівень води в річці Стир, це з точки зору екології не має значення. Все робиться згідно з законодавством. Є питання по депутатам Волинської обласної ради. Ми зараз з цим працюємо, думаю, що питання вирішиться, але я ще раз хочу наголосити, що за рахунок зниження води річки Стир жодного разу РАЕС не зменшувала потужність.

Рожило Я. О.:

Дякую. Далі питання.

Плачков Г. І.:

Можу доповнити відповідь. Коли я працював в міністерстві енергетики, це було пов'язано з відсутністю лінії 750 кВ, це лінія «РАЕС-п/с «Київська» напругою 750 кВ. Тому обмеження щодо видачі потужності було пов'язано не з водним балансом, а з відсутністю ЛЕП-750 кВ.

Рожило Я. О.:

Дякую. Ще є запитання?

Мулявка І. О.:

Інна Мулявка, прес-секретар ГО «Екоклуб». Скажіть, будь ласка, чи планується перехід третього енергоблоку на паливо інших постачальників не російського ТВЕЛ. Якщо планується, то в якому році розпочнеться цей перехід? І в якому році відбудеться відмова від російського палива?

Рожило Я. О.:

Павло Яремович?

Павлишин П. Я.:

Дякую за запитання. РАЕС включена до відповідного штабу, останнє засідання якого відбулось на Запорізькій АЕС. На сьогоднішній день розроблено Дорожню карту, ми почали готувати необхідні документи для завантаження частини палива Westinghouse на блоці №3 РАЕС. Перша часткова загрузка планується у 2021 році. Дякую.

Рожило Я. О.:

Чи є ще запитання в залі?

Кладько М. М.:

Я Кладько Мефодій Микитович, з Володимирецького району, села Озеро. Я можу в домашніх умовах зробити турбіну, яка буде на атомній. Але я гратися не хочу на атомній, то я на транспорті іспитаю свою турбінку, в мене є ізобретеніє, яке в чотири рази буде менше двигуна. Працюючи на атомній, то атомна буде безопасной.

Рожило Я. О.:

Ваші пропозиції?

Кладько М. М.:

В мене є ізобретеніє і його треба використати.

Рожило Я. О.:

Ви пропонуєте це зробити на атомній станції? Це буде безпечно?

Кладько М. М.:

Да, атомну зробити безопасною. Не так, як на ЧАЕС і в чотири рази мощнішою. А топлива буде менший розход і буде економічнішою.

Павлишин П. Я.:

Мефодій Микитович, я Вам дуже дякую, я Вам обіцяю, що зараз після слухань до Вас підійдуть наші технічні спеціалісти, візьмуть координати. Дякую.

Плачков Г. І.:

У мене є доповнення. На ЧАЕС був інший тип реактора – РБМК, а на РАЕС використовується реактор ВВЕР, тому те, що сталося на ЧАЕС, це біль для всієї держави, але особливості та проектні відмінності між цими типами блоків суттєві. Дякую.

Рожило Я. О.:

Дякую. Підкреслюю, що в Україні немає блоків типу РБМК. Ще якісь питання є в когось? Я так розумію, що немає більше запитань. По ряду

ведення громадських обговорень, наскільки я розумію, наразі є обговорення проекту рішення громадських слухань, а проектом рішення громадських слухань, є сам протокол. Він буде оприлюднений на сайті ДІЯРУ. Тому я думаю, що можна переходити до процедури закриття громадських слухань і надати слово Григорію Івановичу. Хочу підкреслити, що громадські обговорення тривають до 12 липня. Всі ваші зауваження ви можете надавати у письмовій формі.

Плачков Г. І.:

Дякую громадськості і колегам, і депутатам, які були присутні на громадських слуханнях. Як вже говорив Юрій Олександрович, продовження терміну енергоблоку це є не лише економічно доцільно, але й питання безпеки нашої держави. Це і стабільна робота енергосистеми, це і проходження не тільки осінньо-зимових максимумів, як у нас вже є практика і літні максимуми, тому я хотів би всім подякувати за участь у громадських слуханнях, побажати всім – і нам, і громадськості, і селищним радам, районним та обласним радам успіху у цьому дуже важливому для нас проекті, як продовження строку експлуатації блоку №3 РАЕС. Дуже дякую всім.